

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 170 (3034) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 július 30

Második arcvonal

Messze lesz tőlünk — legalább is így vesszük ki a tervezésekből és abból, ami eddig róla mind a két oldalon megjelent nyilvános közlésekben — de éppen úgy érdekel bennünket, mintha határainkról lenne szó. A második arcvonal tervei nemcsak a németekre, vagy olaszokra, esetleg japánokra vonatkoznak, hanem egész Európára, annak minden szabadságszerető népére s így reánk is.

Ezért érdekel bennünket a második arcvonal kérdésének ezekben a napokban tetőpontra hágó vitája.

Amit eddig tudunk róla, az a következő: Stalin helyzete módfelett megnehezedett június közepe óta; a tavaszra várt, s elmaradása miatt annyit gúnyolt nagy német offenzívára a legértékesebb gazdasági és stratégiai területeket szabadította fel a vörös uralom alól és állítja rövidesen Európa egyetemes szolgálatába; lassan felmorzsolódik a szovjethaderő és az összeomlás réme fenyeget ha nem jön idejekorán segítség — az úgynevezett és sokat emlegetett második arcvonal. Ennek az arcvonalnak elsődleges stratégiai célja és kihatása nem lehet, mert nem önálló kezdeményezés, nem támadó hadművelet, hanem — ha valóban komolyan megkísérlik — védekezés a szó minden értelmében. Egyedüli célja a német haderő megosztása és a Szovjetre nehezedő irtózat nyomás megszüntetése, esetleg enyhítése.

Meglepetés már nem lesz belőle, mert a németek úgy hadászattal, mint lelkileg készen várják az inváziót. Igen, inváziót várnak nagy görög tüzes, csinadrattás nekilendüléssel — így írja Göbbels miniszter a Das Reich-ban megjelent cikkében — mert a második arcvonal nem is lehet más. Ennyire korlátozottak az angolszászok beavatkozási lehetőségei. Ahogy a német hadvezetést ismerjük, az eddigi tapasztalatok után még azon sem csodálkoznánk, ha a partraszállási kísérlet helyét is ismernék.

A lelki előkészítés is megtörtént német részről. „Egy szép reggelen — írja Göbbels említett cikkében — hatalmas zenében ébredünk. A zenében akármilyen nagy lesz, nem fogja meglepni Európát. Tudja már itt mindenki, hogy a nagy zenében nem is nekünk, hanem Stalinnak szól. Olyan lesz az egész esemény, mint egy nagy görög tüzes, menydörgéses, villámlásos színházi jelenet. Hogy Stalin mennyire lesz megelégedve vele, azt nem tudjuk. Egy bizonyos: A Don-medence felszabadítását és a kaukázusi előretörést nem állíthatja meg.

Második arcvonal. Lehet, hogy rövidesen már többet tudunk róla. De nem lényeges újdonságok. Mert a lényeg ma tudjuk: kétségbeesett kísérlet — lehet, hogy az utolsó — végső győzelmünk meggyúsítására.

Elérték Kuban tartományt és elfoglalták Proletarszkáját a németek

Mindkét oldalon erősen készülődnek a második arcvonalra. Biztos kudarc vár az angolszász próbálkozásokra

Párizs. (NST). Mély hatást keltett Párizs lakossága körében szerdán a fegyveres SS csapatok felvonulása. A felvonulás zárt oszlopokban órákon át tartott és imponáns képet nyújtott a német hadsereg ütőerejéről, amely a nagy keleti hadjárat alatt is abbana helyzetben van, hogy elítéscsapatokat küldjön nyugatra az ott állomásozó csapatok kiegészítésére. A csapatok Rundstaedt vezértábornagy a nyugati terület katonai főparancsnoka és vezérkara, valamint Schepp Dietrich, a fegyveres SS csapatok parancsnoka előtt vonultak fel. A csapatok felszerelése teljesen új. A felvonuláson a legkorszerűbb fegyverek részben eddig még egészen új mintájúak vonultak el a nézők előtt. Ezek a kötelek a már régebben ottlévő csapatok mellett átveszik az őrséget a nyugati partvidéken és biztosítják Európát minden támadás ellen.

Stockholmi jelentés szerint a La Manche csatorna partján létesített német erődítmények a lehető legkorszerűbbek. Az erődítményekkel kapcsolatban Hollandia, Belgium és Franciaország egész közlekedési hálózata katonai célok szolgálatába jutott.

Berlini jelentés szerint a Don alsó folyásától délre a német gyalogság és gépesített csapatok már elérték Kuban tartományt. Azov városát elvették minden összeköttetésétől.

Roosevelt a második arcvonalról tanácskozik

Az NST londoni tudósítása szerint a második arcvonal megteremtésének hívei nagy reményeket fűznek Roosevelt washingtoni megbeszéléseivel. A Daily Mail szerint az a benyomás, hogy fontos kérdéseket beszéltek meg, amelyek a háború alakulását is befolyásolhatják. Rámutatnak arra, hogy a tanácskozásokon Leahy is fontos szerepet játszik. Angliában egyébként nem sok reményt fűznek

ahhoz, hogy a kormánynak sikerül a felizgatott közvéleményt megnyugtani. Arra számítanak, hogy Churchill még a nyári szünet előtt kénytelen lesz nyilatkozni a második arcvonal kérdéséről, minthogy valamennyi párt követeli a nyilatkozatot, bár Cripps néhány nap előtt jelentette ki, hogy nem volna célirányos erről a kérdéssel kormánynyilatkozatban beszámolni.

Állandóan tanácskoznak Londonban is

Az NST stockholmi jelentése szerint a londoni tudósítók beszámolnak arról, hogy Churchill elnöklésével állandóan folynak Londonban a katonai tanácskozások. A külföldi újságíróknak megtiltották, hogy a tanácskozásokról elterjedt híreket külföldre továbbítsák. Csak annyit közölnek, hogy a brit fővárosban ellentmondó hírek keringenek a második arcvonal

nal kérdéséről. A közvélemény egyre jobban követeli az új arcvonal megteremtését, viszont a sajtó arra törekszik, hogy felvilágosítsa a közvéleményt az új arcvonal megteremtésének veszélyességéről. Még a Daily Herald is, amely eddig messzemenően támogatta az új arcvonal sürgétését, azt hangoztatja most, hogy milyen veszélyes vállalkozás lenne ez.

Olasz vélemény a keleti hadműveletek hadászati eredményeiről

Rómából jelentik (MTI.) A Stefani Iroda katonai munkatársa írja: Korai lenne még megvonni a doni nagy csata hadászati mérlegét, mert nem tudni még milyen irányban folytatódnak tovább a hadműveletek. Három fontos hadászati megállapítást azonban mindenesetre már az eddigiek alapján is meg lehet vonni és pedig: 1. A szovjet kato-

nai teljesítőképessége az utóbbi időben anyagban és emberben egyaránt nagymértékben csökkent, mert a tengely haderői fontos ipari és mezőgazdasági területeket szálltak meg és olyan hadászati pontok birtokába jutottak, amelyek döntő fontosságúak a további akciók elindítása szempontjából. 2. Az angol-amerikai erőfeszítések, melyek a

Szovjet megegyezésére irányultak, nem akadályozhatták meg a tengelycsapatokat abban, hogy széles területen áttörjék a szovjet arcvonalát és mélyen benyomuljanak új szovjet területekre, amivel új hadászati lehetőségeket teremtettek. London és Washington méltán sajnálhatja azt a sok kereskedelmi hajót, amellyel a szovjetnek segítséget akart szállítani és amely a tengerbe vezetett a tengelyhatalmak tengeralattjáróinak és repülőgépeinek tevékenysége következtében. 3. Timosenko veresége egyúttal Rooseveltnek is veresége, aki háborúra biztatta a Szovjetet.

Elfoglalták a németek egy fontos vasuti gócpontot

Berlinből jelentik (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelentik: Katonai részről jelentik, hogy a német csapatok a Don alsó folyásától délre átlépve a Szal folyó felső folyását és a Manicsot, ohammal elfoglalták Proletarszkáját. A város fontos vasuti gócpont.

London. (Bud. Tud.) A második front kérdése mindjobban foglalkoztatja az angol közvéleményt. Illetékes körök igyekeznek meggyőzni a közvéleményt arról, hogy a kormány teljes mértékben osztja felfogásukat, miszerint gyors cselekvésre van szükség.

India számára csak az angolok jelenléte jelent veszélyt

Az NST bangkoki jelentése szerint az indiai függetlenségi liga szóvivője a kongresszusi párt határozatát ismertetve, megállapította, hogy Indiát semmiféle invázió nem fenyegeti, ha a britek elhagyják az országot. India függetlenségét csak Anglia és Amerika fenyegeti. Ami az indiai belső viszályokat illeti, azokat az angolok idézték elő és maguktól megszűnnek az angolok kivonulásával.

Ioourenzo Marque. (Portugál Kelet-afrika) (MTI.): A Stefani Iroda jelentik: Majdnem minden Délafrikában élő holland állampolgárt bebörtönöztek, mert ellenszegültek a brit hatóságok követelésének, hogy a tengeren túlra menjenek harcolni. A kenyérkereső nélkül maradt családok, akiknek emlékeztében még él a búr háború minden borzalma, ellepték a pretóriai holland követséget és kijelentették, hogy addig nem távoznak, amíg szabadon nem bocsátják a családját.

Megkötötték az első nagyváradai távházasságot

Gyönyörű fehér rózsacsokrot kapott a várostól a menyasszony

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délelőtt 11 órakor kötötték meg Nagyváradon az első távházasságot dr. Borbély Dezse városi főjegyző anyakönyvvezető előtt.

Az anyakönyvi hivatalban fehér menyasszonyi ruhában, fején koszorúval, látványos nélkül jelent meg Tóth Etelka a 25 éves csinos menyasszony, hogy törvényes házasságot kössön a harctéren küzdő Kozma László kövezőegéddel. A házasságkötésnél a hivatal helyiségét megtöltötték a rokonok és ismerősök, valamint a városi tisztviselők kíváncsi tömege, teljes létszámmal képviselte magát az anyakönyvi hivatal tisztviselői kara.

Tanúk Kolontáry János és Fluck Ferenc városi tanácsnokok voltak. A menyasszony a város részéről gyönyörű fehér rózsacsokrot kapott, ez-

után helyet foglalt az anyakönyvvezető előtt, aki a következő hivatalos szöveget olvasta fel:

„A menyasszonyt Tóth Ferenc örökre fogadta, családi neve Tóth. Mint polgári tisztviselő az itt nevezett házasulót, miután az előttem megjelent menyasszony a két tanu jelenlétében személyesen kijelentette, hogy a távollévő és a megjelenésben akadályozott vőlegényvel házasságot köt, a 2400—1942. M. E. sz. rendelet értelmében, házastársának nyilvánítom. A vőlegény házasságkötési kijelentését dr. Kardoss Zoltán m. kir. orvosvezető tábori postaszám 202/69. által 1942. július 14-én felvett jegyzőkönyv tartalmazza.“

A nevezetes házasságkötés ezzel véget ért és a menyasszonyt számos jókívánsággal halmozták el.

Borzalmas bányaszerencsétlenség történt Jádremetén

Két bányász a helyszínen, Maksay Árpád főmérnök szállítás közben halt meg

Nagyvárad. Saját tud. A Jádremete közepében, pontosan a román határ mellett lévő bauxitbányában, amelyet a Barátkán székeli bányatársaság Forrásbányának nevezett el, súlyos szerencsétlenség történt szerda délelőtt, amely több ember életét követelte áldozatul.

Tíz óra tájban beomlott a tárna, amelyben sok munkás fejtette a bauxitot a ahol Maksay Árpád bányafőmérnök éppen felügyelő útját végezte. Az omladék maga alá temette a munkásokat és a főmérnököt is csak kevesen tudtak kisebb sérülésekkel kimenekülni, hogy a bánya mentőszolgálatát a szerencsétlenül jártak segítségére hívják. Azonnal megkezdődött a mentés munkája, de két embert már csak holtan emelhettek ki az omladékok alól, míg Maksay Árpád főmérnököt, Botis Péter 44 éves nagyfeketeapatki aknázt és Szászkirály Nándor 40 éves aknázt súlyos sérülésekkel, eszméletlen állapotban emelték ki.

Kiszállnak a mentők a helyszínre

A bányatársaság délelőtt fél 12 órakor telefonálta a nagyváradai mentőknek, akik azonnal kiszálltak a helyszínre és gépkocsin a kórházba szállították a sebesülteket. Utközben azonban Maksay főmérnök kiszenvedett. A két aknázt még az est folyamán gondos orvosi kezelésben részesítették, de Botis Péter éjjel után szintén behalt sérüléseibe. Koponyatörést szenvedett s a koponyacsont mélyen benyomult az agyveléjébe, azonkívül bordacsontjai törtek össze és a jobb lába teljesen szétromcsolódott. Életbenmaradásához nem is lehetett remény. Szászkirály Nándor a fején és a nyakán szenvedett zúzódásokat s a kórházban néhány óra múlva magához tért. Az ő állapota nem életveszélyes.

A három súlyosan sérültön kívül több bányász szenvedett kisebb sérülést. Ezeket a helyszínén kötötték be s otthon ápolják őket.

Csütörtök délelőtt a kórházban felkerestük Szászkirály Nándor vajúrt. Hűtőtömlővel a fején, nagy fájdalom között fekszik s csak nehezen tud vez-

számlékezni a történetekre.

— Maksay főmérnök ural és Vojtek János bányamester ural voltam a tárnaiban munkahelyvizsgálaton. Ez a tárna vagy 12 méter magas, 8 méter széles és vagy 14 méter hosszú lehet. Kivülünk még vagy nyolcan tartózkodhatunk a tárnaiban, akik az alumínium érc fejtésével voltak elfoglalva. Egyszerre csak ránkomlott a tetőzet s aztán nem tudom mi történt, mert elvesztettem az eszméletemet. Csak most érzem, hogy a fejemen és a nyakamon kaptam zúzódasokat. Nem is tudom, hogyan kerültem ide.

A szerencsétlenségről a jádremetei csendőrség távbeszélőn értesítette a nagyváradai ügyészséget, amely megindul-

totta a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy a tárnaomlásért kit terhel a felelősség. Az ügyészség közepi csütörtökön kiszálltak a helyszínre s értesülésünk szerint két szakértői bizottság, az egyik Budapestről, a másik Nagyványáról szintén Jádremetére érkezett s már megkezdte az első vizsgálatokat a beomlott tárnaiban. Megállapításaik szerint a szerencsétlenséget az idézte elő, hogy nagymennyiségű víz odaszivárgása olyképpen mosta ki a tárna tetőzetét, hogy ezt semmiféle elővigyázatossággal sem lehetett észrevenni s így a felelőség senkire sem hárítható.

A vizsgálat egyébként még folyamatban van.

Gazdag adományt juttattak az ipartestület szakosztályai a hadbavonult katonák részére

Nagyvárad és Vidéke ipartestületének faipari szakosztálya 46.50 pengőt, vas- és fémpipari szakosztálya 107 pengőt, szobafestő, mázoló, címfestő, kocsifényező és aranyozó szakosztálya 55.80 pengőt, vendéglátóipari szakosztálya 116.94 pengőt és 3.687 darab cigarettát, órák és ékszerésipari szakosztálya 75 pengőt, 100 darab cigarettát és 2 csomag dobányt, villanyszerelőipari szakosztálya 46 pengőt, fogművesipari szakosztálya

48 pengőt, grafikai szakosztálya 81 pengőt, szíjgyártóipari szakosztálya 16 pengőt, sütőipari szakosztálya 100 pengőt, cipészipari szakosztálya 16 ezer és 26 darab cigarettát, elnökség 500 darab cigarettát, csizmadiapari szakosztálya 6.100 darab cigarettát, „Fekete“-üzem 300 darab cigarettát és a Carmen cipőgyár munkásai 30 ezer darab cigarettát adtak a Vöröskereszt útján a hadbavonult katonák részére.

Előrehaladott állapotban vannak a városi építkezések

Szeptember 15-én megnyílik a Rimanóczy kávéház és étterem

Nagyvárad. Saját tud. Szerdán délután dr. Soós István polgármester Páncsik Sándor városi főmérnök társaságában megtekintette a városban folyamatban lévő építkezéseket, amelyekről munkatársunknak a következőket mondotta:

— Megállapítottam, hogy a városi építkezések előrehaladott állapotban vannak és nagyrésztük még augusztus hónapban elkészül. Így a Nép- és Családvédelmi Alap lakásai a befejezéshez közelednek, amely után augusztus közepén miután a személyek kijelölését mege-

tettük, a kijelöltek számára átadjuk a lakásokat. Erre az alkalomra meghívjuk a belügyminisztérium és a közegészségügyi felügyelőséget is.

— A népfürdő építésénél a fűttestek elkészülése rövid idő kérdése és a jelek szerint szeptember végére üzembe helyezzük. Ugyancsak szeptember végére készülnek el a Kolozsvári-utcai Naphőző Otthon munkálatai is.

— A látogatás során meggyőződtem arról, hogy a Rimanóczy-szállóban folytatott munkálatokhoz szükség volt az utóbbi hozzájárulás. A kávéház és étterem szeptember 15-én megnyílik. A városi bérházépítésre vonatkozóan az a tájékozódást szereztem, hogy amint a kellő nyersanyag rendelkezésre áll, azonnal hozzáfogunk az átépítéshez.

Közlekedési elővigyázatosság fokozása a honvédségi páncélos járművekkel való találkozás esetén

A rendőrkapitányság az alábbi tájékoztatást, illetve felhívást adta ki:

Az utóbbi időben a m. kir. honvédség páncélos járművei (harcokocik és páncélgépkocsik) mind gyakrabban vesznek részt a közúti forgalomban.

A páncélos jármű vezetője — a járművel kapcsolatos szerkezeti okokból — a szabad kilátásban korlátozva van és ezenfelül, — különösen a harcokocik, — nagy súlyuknál fogva nehezen is kormányozhatók.

A fentemlített okokból a szóbanlevő járművekkel való találkozás esetén mind az egyéb járművek vezetőinek, mind az úttestet esetleg igénybevevő gyalogosoknak — a személyes és vagyoni biztonság megővése érdekében — fokozott figyelemmel és körültekintéssel kell haladniuk, szükség esetén az említett járművek elől ki is kell térniük, sőt meg is kell állniuk.

Azok ellen, akik a szóbanlevő járművekkel való találkozás esetén a fennálló rendelkezések megtartását megszegik, a rendőrhatalóság a legszigorúbban fog eljárni.

Kétségbeesett felhívással igyekeznek menteni a Szovjetunió a helyzetet

Német gyorscsapatok átkeltek a Manyics és Szal folyón. Kalacstól északra megtörték az ellenállást és visszavonulásra kényszerítették a szovjet hadsereget

S. O. S. jeleket vár Amerika a Szovjettől

Stockholmból jelentik: (Stefani.) A német és szövetséges csapatok támadásának villámcsapászerű gyors sikere, mellyel a szovjetet megfosztották nélkülözhetetlen erőforrásaitól, egyre fokozódó aggodalmat tükröznek vissza a szovjet sajtóban. Már nem akarják áltatni a közvéleményt és kétségbeesett felhívásokkal újabb áldozatokra szólítják fel a lakosságot. A *Pravda* azt írja, hogy meg kell állítani az ellenséget bármilyen áron is az ára. Életünket kell feláldozni ennek érdekében. E napokban mindenkinek kötelessége, hogy a hadsereg tagja legyen. Ez alól semmiféle kifogással nem lehet kibujni. Mindenkinek meg kell tanulni a puskakezelést és a kézigránát dobását, mindenkinek ott kell lenni a harcban. A kétségbeesett felhívások rávilágítanak arra, hogy a szovjet felismerte a válságos helyzetet és azt, hogy a fegyveres erők elégtelenek a szövetséges haderők feltartóztatására, ezért azt követelik, hogy minden polgár, legyen az nő vagy gyermek, ragadjon fegyvert és mint orvlövész vegyen részt a szovjet harcokban.

Genf. (MTI.) A Német TI jelenti: Az United Press jelentése szerint new-yorki körökben nem lepődnének meg azon, ha a helyzet a Szovjetunióban a következő hetekben még rosszabbá válna és Moszkva másodszer is SOS-jeleket adna. Ez esetleg megmozdíthatná a második arcvonal felállítását.

Magyar csapatok megtisztították a Don partjait

Berlinből jelentik: (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Német gépesített csapatok hétfőn a nagy Don kanyarulat északi részén déli irányban folytatták előnyomulásukat és elfoglalták a vidéket uraló magaslati terepet. E vidéktől északra magyar csapatok megtisztították a Don nyugati partját a szétugrasztott bojevista kötelékek maradványaitól. A Don alsó folyásától délre német csapatok visszavetették délre a részben szívósan védekező ellenséget. Német gyorscsapatok a légierő hatásos támogatásával kikényszerítették az átkelést a Manyics és Szal folyókon. Kalacstól északra több helyen megtörték az ellenség ellenállását és visszavonulásra kényszerítették a szovjet csapatokat. A légierő kötelékei súlyos támadásokat intéztek a Volgától keletre levő vasuti összeköttetések és utánpótlási vonalak ellen. A szovjet hajózás ellen irányuló légitámadások során a Don deltavidékén elsüllyesztettünk három ágyuszaszadot és bombákkal eltaláltunk két másik hajót. Éjszakai légitámadással a Volgán több szállítóhajót megsemmisítettünk, illetve megromgáltunk. A voronyezsi hídfő ellen

indított szovjettámadások során megsemmisítettünk 29 szovjet páncélost. Ezenkívül sokat a légierő tett harcokért. Volhovtól északra az ellenség eredménytelen támadási kísérletet tett egy hídfőnk ellen.

Egyiptomban az ellenség nem ismételte meg támadásait. Tegnapra virradó éjszaka repülőink bombákkal árasztották el Szuezt. Súlyos találatokat figyeltek meg a kikötőberendezésekben és üzemanyagraktárakban. Német és olasz gépek támadást in-

tézték az Alexandriától nyugatra fekvő repülőtér és Málta repülőtereire ellen. A támadások következtében nagy kiterjedésű tüzek keletkeztek. A csatornán egy német előőrhajó több brit rombolóval és ágyuszaszáddal vívott harc után elsüllyedt. Magános brit gépek néhány bombát dobtak Nyugatnémetországra és az észak-német partvidékre. Mára virradó éjszaka az ellenség ismét támadást intézett Hamburg ellen. Főként gyújtóbombákat dobtak le a városra és kör-

Egyiptomban állóharc folyik

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 792-ik számú jelentése: Az egyiptomi arcvonalon a felderítő különítmények műveletei az ellenségre nézve veszteséggel végződtek. Egy ellenséges járó, melynek tiszt volt a parancsnoka fogságunkba esett. Olasz és német bombázó- és vadászrepülőgépek az ellenséges arcvonal hátában, hadoszlopok ellen intézett támadásaik során látható eredményeket értek el. Több páncélkocsi és szállító járművet felgyújtottak

Vadászok két, a légvédelem négy ellenséges gépet lőtt le. A tengely légi alakulatai bombákat dobtak Málta repülőtereire. A bombák nyomán nagy tüzek keletkeztek. Légi harcokban a britek négy Spitfire gépet veszítettek. A Földközi-tengeren egyik karavánunk ellen intézett eredménytelen támadás során két brit torpedóvető gépet lelőttünk, több másikat eltaláltunk. A lelőtt gépek legénységének több tagja, köztük két tiszt, fogságunkba került. (MTI.)

nyékére. A támadás következtében több középület, így az eppendorfi kórház is kigyulladt. A támadásnak a polgári lakosság köréből áldozatai vannak. A légvédelem, a haditengerészeti tüzérség és az éjszakai vadászok 45 brit támadó bombázógépet lőttek le. Német harci gépek mára virradó éjszaka kis magasságból támadásokat intéztek Közép- és Dél-Anglia fegyverkezési üzemei, repülőtereinek és egyéb hadigazdálkodási berendezései ellen.

Londont és környékét bombázták a német repülők

London. (MTI.) Az OFI jelenti: Csütörtökön hajnalban ellenséges repülőgépek bombákat dobtak le London környékén és Középanyanglia nyugati fekvésű városai felett. Az ellenséges repülők romboló és gyújtóbombákat dobtak le. Egy belsőangliai városra ugyancsak hullottak bombák. Kelet és Északnyugatanglia felett is tevékenykedett az ellenséges légierő.

Össeült koronatanács, a szövetségesek részéről adandó biztosítékok lehetőségéről tárgyalt, amellyel biztosítják, hogy a háború után Indiának megadják a függetlenséget.

Thaiföld együtt kíván működni Japánnal

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: Hirota a Thaiföldről visszatért japán delegáció vezetője kijelentette, hogy Thaiföld szorosban együtt kíván működni Japánnal az új Keletázsia megteremtésében.

Sanghaiból jelentik: (Stefani.) A katonai hatóságok nyomtatékosan felelősséget, hogy szigorúan tartsa be a légvédelmi rendelkezéseket, mert a keletázsiai háború ki- szélesedése folytán ellenséges légitámadásokra kell elkészülni.

Melbourne. (MTI.) Az OFI jelenti: Csütörtökre virradó éjszaka három ízben érte japán légitámadás Port Moresbyt. Egy japán légitámadás rajtaütött Port Darwin kikötővárosán. A városban károk keletkeztek.

Ördög ügyvédjének nevezi Nehru Crippset

Koronatanács ült össze Delhiben s letárgyalja India háború utáni függetlenségére vonatkozó biztosítékok lehetőségét

Delhi. (Bud. Tud.) Nehru kongresszuspárti vezér rendkívül elkeseredetten válaszolt Cripps legutóbbi rádióbeszédére. Nehru Crippset advocatus diaboli-nak nevezi, aki többet ártott már a brit indiai viszonyoknak, mint akármilyen más angol. Különösen azt veti Cripps szemére, hogy az erőszaktól való tartózkodás poitikájában látja India szabadsága megvalósulásának akadályát. Gandhi nyilatkozatából világosan kitűnik, hogy a szabad India fegyveresen is megvédené az országot a japánokkal szemben.

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Londoni jelentés szerint az indiai Delhiben az alkirály elnöklésével

Belső nehézségein kívül még a Szovjet is súlyos gondot ad a Fehér Háznak

Angol vélemény szerint a Szovjet védelmi vonalat ma'dnem mindenütt összeomlottnak kell tartani

Amsterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: A londoni rádió a következő hírt közölte: A Szovjetunió helyzetének súlyosságát az egész angol, de maga a szovjet sajtó is elismeri. Az angol sajtó sürgősen felhívja a Szovjetuniót, tegye meg a legnagyobb erőfeszítést az ellenállás folytatására. A helyzet kétségtelenül sokkal súlyosabb mint volt 1941-ben.

Stockholm. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Londoni politikai körökben megerősítik, hogy a Fehér Háznak kedden lejáratott értekezleten a keleti arcvonal helyzetéről tanácskoztak. Részletesen megtárgyalták a Kaukáz-

zus felé törő német előnyomulásról szóló híreket, valamint a szovjet hadsereg általános helyzetét. Fehérházi körök szerint semmiféle gyakorlati döntést nem hoztak az értekezleten.

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Londoni hír szerint a Fehér Háznál lefolyt értekezlet a Szovjetunióból érkező hírek jegyében zajlott le. Az értekezletig beérkezett jelentések tartalmát az angol hírszolgálat ezekben foglalja össze. Rosztov után Bataiszsk is elesett, a németek tovább törnek előre dél felé. A Don folyón nagytömegű csapatokat és hadianyagokat szállítottak át. A

Szovjet védelmi vonalat a Don déli és keleti partján ma'dnem mindenütt összeomlottnak kell tekinteni. A déli arcvonal egyre veszedelmesebbé válik a Szovjetre. A doni ütközet a Szovjet vesztes csatája.

Amerikai lap azonnali inváziót biztat Angliát

Genf. (MTI.) A Német TI jelenti: A Newyork Daily News azonnali inváziót követel az európai szárazföld ellen, mert csak így lehet a háborút megnyerni. Az invázió végrehajtásában Angliának kell előljárni, mert ők

Eddig 95 közzőléti szövetkezet létesült az országban

Nyolcvanmillió költségetési tétel biztosítja a forgótőkéket. Kisipari termelés és jobb értékesítés

A Magyar Lapok cikksorozatban számolt be a biharmegyei közzőléti szövetkezet és az Országos Családvédelmi Alap szociális munkásságáról. Hogy olvasóinknak teljes képet nyújtsunk, ismertetjük ezekben az intézményeknek országos keretét. Így tisztázzuk a nép intézményes felemelése érdekében ország-szerte folyó munkát. (Szerk.)

Az Országos Népi és Családvédelmi Alap, amely mint ismeretes, a belügyminisztérium kebelében működik, vezeti dr. Bonczos Miklós, valamint dr. Kádár László Levente államtitkárok irányítása és felügyelete alatt — a meglévő és érvényben lévő kormányrendelet alapján — minden vármegyében és városban, ahol a sokgyermekes szegény családok száma elég tekintélyes. Közzőléti Szövetkezetek megalakítását szorgalmazza. A Közzőléti Szövetkezetek népi és családvédelmi tevékenységet fejtenek ki a munkakörükbe esik házépítés, földbirtokpolitikai tevékenység a zsidóbirtok átvételénél, akoknak kisbirtokba adása, esetleg házépítési célokra való felosztása, kisipari és kiskereskedelmi, valamint háziipari tevékenység előmozdítása, nyersanyagok termelésének és beszerzésének megvalósítása stb. Miután az Országos

Népi és Családvédelmi Alapon keresztül a Közzőléti Szövetkezeteket bizta meg a kormány szociális célkitűzéseinek megfelelő program végrehajtásával, mert a szövetkezetek inkább alkalmasak ezen feladatok elvégzésére. A Közzőléti Szövetkezetek forgótőkéjüket az Országos Népi és Családvédelmi Alapból kapják, megfelelően előkészített üzletterv benyújtása után akkor, ha ezek felülvizsgálatával megbízott Országos Szociális Felügyelőség a rendelkezésre álló adatok alapján jóváhagyólag felterjeszti az Országos Népi és Családvédelmi Alap utján a belügyminiszterhez. A Közzőléti Szövetkezetek forgótőkéjének nagysága a rászoruló sokgyermekes családok száma szerint ingadozik városok és vármegyék szerint s az eddigi tapasztalat szerint megközelítőleg 400.000 és 1.5 millió pengő között mozog.

Mire terjed ki a Közzőléti Szövetkezet munkaköre

A Közzőléti Szövetkezet munkaköre kiterjed készpénz- és anyaghitel révén a megélhetésükben veszélyeztetett sokgyermekes családok önálló gazdasági létének megalapozására, továbbá családi házak építésére vagy tatarozására. Feladata a Közzőléti Szövetkezeteknek a sokgyermekes családok tagjainak munkaalkalmak biztosítása, azok közösmunkájának megszervezése és így gazdasági, erkölcsi, szellemi felemelése. Célja a Szövetkezeteknek még kisipari termelőüzemek létesítése, a jobb értékesítés előmozdítása és ezzel kapcsolatban gyakorlati szakembereknek a Szövetkezetek üzemében való kiképzése. A szövetkezetek ingatlantulajdonosok számára, építkezés céljából kölcsönöket csak a jelzálogjognak a Szövetkezet javára lehetőleg elsőhelyen történő bekebelezése után és a felépítvényeknek tűzkár esetére való biztosítása mellett nyújtanak. Ingóságokat a vételár hitelezése esetén általában a tulajdonjog fenntartása

mellett lehet adni. Ingatlannal nem rendelkező sokgyermekes családok ingatlant, tehát házat, kamatmentes törlesztésre kaphatnak. Ez esetben a tulajdonjogi átvétel a Szövetkezet költségén történik és csak a tartozás teljes törlesztése után válik az igénylő magántulajdonává. Fontos tehát, hogy az adott kölcsönöknél, valamint házak, telek vagy kiskert juttatása esetén a sokgyermekes igénylő kamattal meg nem terhelt. Miután az ellenőrzéssel és felügyelettel a Szociális Felügyelőség hozzájárulásával a Közzőléti Szövetkezet által házépítésre adott kölcsönből, illetve a juttatott ingatlan vételárából az egy éven felüli, de a 18-ik életévét még be nem töltött 4-ik gyermek után 10 százalékos engedményt el, az engedmény azonban a teljes tartozás 70 százalékát meg nem haladhatja. Szerencsés esetben ez azt jelenti, hogy a sokgyermekes igénylő család a vételár 30 százalékáért juthat a ház vagy más ingatlan tulajdonjogába.

Egységes terv szerint dolgoznak a Szövetkezetek

Ezideig az ország területén 95 Szövetkezet alakult meg, a további Szövetkezetek most vannak alakulóban. Az anyaország területén kívül Erdélyben minden vármegyében és városban megalakultak a Közzőléti Szövetkezetek. Ezen a területen a már eddig ismert tevékenységen kívül, az ottani viszonyoknak megfelelően, különleges feladatokat végeznek el. A Közzőléti Szövetkezetek tevékenységüket mindenkor az illetékes minisztériumokkal és hatóságokkal karöltve végzik. Tehát nem csinalnak önálló gazdasági politikát, hanem minden vonalon beilleszkednek a hatóság célkitűzéseinek programjába, így tehát nem végeznek önálló földbirtokpolitikai munkát, hanem

azt a földművelésügyi minisztérium földbirtokpolitikai osztálya telepítési akciójának intenciói szerint azzal egyetértésben hajtják végre ott, ahol a sokgyermekes családoknak erre szükségük van. Igen érdekes az a tevékenység, amelyet a Közzőléti Szövetkezetek az iparügyi minisztérium háziipari osztályának irányítása mellett kender- és lenfeldolgozó, valamint fonóüzemek létesítése terén fejtenek ki. A helyzet itt az, hogy a fonalgyárosok a háziiparnak nem tudnak más ipari elfoglaltságuk miatt fonalat juttatni, viszont a háziiparszerűleg előállított kender- és lenfonal a háziszövőszéken való felhasználására nem alkalmas, mert ide gyári fonal szükséges s így a háziipari szö-

vüzemek részére kisebb háziipari fonóüzemeket létesítenek. Ezek a fonóüzemek kizárólag belföldi nyersanyagokat dolgoznak fel s a háziipar által készített textiliák a nép háztartási textilszükségletét vannak hivatva fedezni. Ezeknek a kis fonóüzemeknek a tevékenységére teljes mértékben igazodik az iparügyi miniszter elgondoláshoz.

Számtalan ház épült sokgyermekes családok számára

Az Országos Népi és Családvédelmi Alap a Közzőléti Szövetkezetek útján nagyszabású házépítést vezetett már eddig is s az Országos Szociális Felügyelőség műszaki osztálya igyekszik biztosítani a tervszerű házépítéshez szükséges nyersanyagokat, mint téglát, épületfát, stb. Ujabbban az iparügyi miniszter felkérésére a Közzőléti Szövetkezeteken keresztül az ONS-sa sokgyermekes kisiparos családok részére is épít házat, amelyben minden kisiparos részére műhelyt is építenek. Az ilyen kisiparosoknak az iparügyi miniszter iparának üzésére felszerelést ad, szerszámok és gépek formájában. A földművelésügyi minisztériummal karöltve a falusi sokcsaládos kisemberek életszínvonalának felemelésére állatjuttatást vizet keresztül, mégpedig állattartást és hizlalást segít elő, amellyel a mai közellátási viszonyokat is javítani célozza. Így pl. a fuvarozónak lovat, a tejtermelés előmozdítására pedig méhcsaládokat juttat. Ilyen juttatott tenyésztőállatok vételárának törlesztését az ivadékokkal tette lehetővé a földművelésügyi minisztérium.

A Közzőléti Szövetkezetek eddig mintegy 55—60 millió pengőt juttattak a már eddig említett szociális célokra. Az államháztartás költségvetésén belül az Országos Népi és Családvédelmi Alap 80 millió pengő öszszeggel szerepel, melynek legnagyobb része jut a Közzőléti Szövetkezetekhez forgótőke gyanánt. A Közzőléti Szövetkezetek vezetői a vármegyékben az alispán, a városokban a polgármester s ezek felügyeletét a főispánok látják el.

„Egy szép reggelen az amerikaiak és angolok fülsiketítő propaganda-csatazajára ébredünk“

Göbbels leleplezte az angolok második arcvonalának terveit

Berlinből jelentik: (NTI.) A kísérlet is büntetendő! Ezt a címet adja Göbbels dr. birodalmi miniszter a Das Reich című hetilapban megjelent cikkének, amelyben alapvető módon állást foglal a második arcvonal kérdésében. Mindenek előtt megállapítja, hogy az ellenséges hatalmak kormányai ma az előtt a nehéz feladat előtt állanak, hogy közvéleményüknek, amely a szovjet és angol győzelmi jelentések folytán az elmúlt télen, a keleti helyzetet illetően teljesen hamis képet kapott, a helyzet egyre növekvő súlyossága miatt, valóságos képet adjanak a hadihelyzet komolyságáról. Arról, hogy német csapatokat vonjanak el nyugatról, egyáltalán szó sem lehet. Ellenkezően, időközben a legjobban, a legharcosabbak köztéljeiket helyezték oda. Az úgynevezett második arcvonal, amelyről azt hitték, hogy szinte kockázat nélküli vállalkozás lesz, ma sőt két kérdőjelként mered az angol-amerikai hadvezetés elé. Tele a leg-súlyosabb, mondhatni halálos veszedelemmel. Churchill nem bír meg szabadulni a szellemektől, amelyeket felidézett. Ha nem állítja fel a második arcvonalat, akkor a szovjet egyre növekvő veresége következtében, belpolitikai válságra számíthat, melynek

aligha lehet többé ura. Ha viszont megkísérli a második arcvonal felállítását, ott kudarc várakozik rá, amely az általános helyzetnek esetleg alapvető, a háborút eldöntő fordulatot adhat. Göbbels azután megállapítja, hogy a második arcvonal nem hozhatja Németországot kényszerhelyzetbe. A német és a világközvélemény tehát elkészülhet arra, hogy egy szép reggelen az amerikaiak és angolok fülsiketítő propaganda csatazajára ébred. Partraszállási kísérlet esetén az álcázás és megtévesztés minden eszközt igénybe fogják venni. A rádiókban fel fogják szólítani a megszállott területek lakosságát, lázadjon fel és rúzza le az igát. A világ egy ideig tele lesz a fegyverek zajával és a hírverés hazugságaival. Akkor azonban lassan, de biztosan elindul a mi hadigépezetünk és az angolok egy szép napon Berlin felé menetelnek, igaz, nem mint hódítók, hanem mint hadifoglyok. Hogy Anglia komolyan gondol a partraszállási hadjáratra, vagy csak kísérletet követ el, az csak mellékesen érdekel bennünket. A kísérlet is büntetendő. A németek örülnének az alkalomnak, hogy a jenkieknek is bebizonyítsák, Európába nekik is tilos a bemenet.

A Vegyi- és Élelmiszeripari r. t. Nagyvárad,
értékesíti Mátyás király-ut 80—86 szám és
 Velence-part 92—106 sz. alatt levő
ingatlanait, a rajta levő épületekkel együtt.
 Erdeklődni Anyos Pál-utca 6. szám alatt. Tel. 12-31 és 27-36.

Kiknek fellebbezéseit tárgyalja a II. számú adófellebbezési bizottság július 31-én?

A II. számú adófellebbezési bizottság 1942. július 31-én a Dobó Katika (volt Notre Dame de Sion) helyiségében, Herthly Miklós-út 36. sz. I. em. az alábbiak adófellebbezéseit tárgyalja:

Özv. Sennenvirrh Lipótné, Mátyás Király-út 11. Felszegi Viktor, Karácsonyi püspök-utca 29. Özv. Kozmási Bertalané, Karácsonyi püspök-utca 32. Zilahy László, Béke-utca 23. Dr. Erdős Zsigmond, Mélyárok-út 10. Gottlieb Dániel, Mátyás Király-út 14. Weisz Simon, Mátyás Király-út 26. Sujtó Lajos, Mátyás Király-út 41. Özv. Kovács Gáborné, Mátyás Király-út 135. Teesler Mór, Mátyás Király-út 62. Lautmann Ferenc, Mátyás Király-út 40. Özv. Weizmann Adolfné, Mátyás Király-út 42-a. Friedmann Dezsőné, Mátyás Király-út 117. Kiss József, Mátyás Király-út 115. Fischer Regina, Rómer-utca 2. Dávidovics Béla, Veres Balázs-utca 3. Ganz Mózes, Malom-utca 18. Szigeti József, Gaál Mózes-utca 4. Kohn Zsolt, Bátor-utca 6. Dr. Gerő Magda, Kocsán János-utca 6. Özv. Oláh Gáborné, Templom-utca 32. Dobos Kálmán, Sándor-utca 8. Steinberger Salamon, Gyár-utca 12. Tökei E. Mária, Gyár-utca 47. Özv. Papp Demterné, Méliusz Juhász Péter-utca 7. Jéger Elza, Gróf Teleki Pál-utca 35. Geberán János, Bogár-utca 17. Maár Kálmán, Híd-utca 27. Pendelev János, Kolozsvári-út 145.

Orbán Sándor, afb. jegyző.

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találnak elhelyezkedést a váradi munkanélküliek?

(Nagyvárad.) A Munkaközvetítő Hivatal július hó 29-én kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 131 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:

7 kovács, 6 szolga-kifutó, 1 kerégyártó, 1 szabó, 26 cipész, 1 bejárótakarítónő, 6 kőműves, 5 kocsis, 1 szobaleány, 2 vasesztergályos, 1 csapos, 3 napszámos, 1 gyári munkás, 1 kocsifényező, 1 borbély, 1 felsőrész-készítő.

Foglalkozást keresnek:

63 ipari-szaktanulmányos, 59 gyári betanított és egyéb segédmunkás, 7 üzleti alkalmazott, 4 magántisztviselő (nő), 30 állandó háztartási alkalmazott, 9 bejárótakarítónő, 9 szakácsnő, 1 mosó-vasalónő, 12 mindenesszolgálatos, 1 kertész.

Elhelyezést kereső tanoncok:

1 lakatos, 1 nyomdász, 1 műszerész, 2 géplakatos, 1 kereskedő, 1 szabó.

Betöltendő tanonchelyek:

1 borbély, 2 szabó, 1 nyomdász, 3 asztalos, 1 szűcs, 2 lakatos, 1 fényképész, 2 bőröndös-szűgyártó, 1 puskaműves, 1 villanszerelő, 1 kereskedő.

Foglalkozást kereső ipari szakmunkások: ács 1, asztalos 10, bádgos 2, borbély 1, bútorfényező 2, cipész 3, cipőfelsőrész-készítő 1, fényképész 1, kovács 4, kőműves 2, lakatos 6, molnár 3, sütő 1, férfiszabó 3, nőiszabó 3, takács 1, szűcs 2, vasesztergályos 1, villanszerelő 3, vulkanizáló 1.

A közvetítés teljesen ingyenes. A munkakeresők személyesen jelentkezzenek.

Kitüntető melegséggel fogadta a Szentatya a magyar főiskolás leányokat

Magyarul köszönte meg az egyik diáklány szeretetszolgálatát

Róma (MTI) A magyar főiskolai kosárlabdázó csapat nyolc tagja Kamarás István vezetésével és a Magyar Nemzeti Diákszövetség Olaszországban levő küldöttségének vezetője dr. Tavossy László szerdán pápai kihallgatáson jelent meg a Vatikánban. A Szentatya II. órákor jelent meg egyszerű fehér ornátusban. Amikor a pápai trónteremben összegyűlt tönceg tapsait tulharsogta a magyar leányok ajkán felcsendülő éljen a pápa a korláthoz egészen közelálló kék egyen-

ruhás, piroskendős magyar leányokhoz lépett és magyar nyelven így szólott: Éljen Magyarország! Éljen Mária Ország! Dicsértessék a Jézus Krisztus! A magyar főiskolás leányok megragadtak, csillogó szemmel csókolták meg a pápa feléjük nyújtott kezét. Ekkor kedves epizód játszódott le. Lecsúszott a pápa ékes arany gyűrűje. Az egyik leány elkapta a gyűrűt és átnyújtotta a Szent Atyának, aki erre magyarul mondta: Köszönöm!

Csak a Vöröskereszt és a Vitézi Rend Zrinyi Csoportja használhatja a „honvéd” jelzõt rendezéseinek

A honvédelmi miniszter értesítette a belügyminisztert, hogy az utóbbi időben feltűnően elszaporodtak az olyan hangversenyek és előadások, amelyeknek rendezői a „honvéd” elnevezést üzleti céggéül használják fel. A belügyminiszter ezért most rendelkezést adott ki a honvédehangversenyek és előadások engedélyezésénél követendő egységes eljárás biztosítására. Hangversenyek, előadások, stb. rendezésénél a „honvéd”, vagy a honvédséggel kapcsolatos jelzőket és elnevezéseket a Magyar Vöröskereszt Egylet által rendezett honvédkiváló hangversenyek kivételével — kizárólag a Vitézi Rend Zrinyi-csoport-

jának, illetőleg az érdekkörébe tartozó, törvénytisztelettel bejegyzett cégeként működő „Vitézi Rend Zrinyi Csoportja munkatársainak irodalmi és művészeti szövetkezetének” szabad használni, továbbá olyan hangversenyeknél, amelyek a honvédeknek, énekkarok, vagy egyéb honvédségi alakulatok önállóan rendezett előadások, magánosok által rendezett hangversenyeknél és előadásoknál a „honvéd”, vagy honvédséggel kapcsolatos jelzők — például: Bajtárs a bajtársért — nem használhatók. (Magy. Tud.)

Ot perces gazdasági földrajz

Egyiptom, a világ legrégebbi agrárkivitelű orszaga

Egyiptom a föld legrégebbi kultúrateremtő földjei közé tartozik. A Nilus völgyének termékenysége már a történelmi idők hajnalán virágzó mezőgazdaságot hívott életre és hosszú évezredekig a föld termékenysége volt, a kultúrateremtésnek is a legfontosabb feltétele. Egyiptom már az ókorban is a Földközi-tenger vidékének magtára volt és pl. a római császári birodalmat is úgyszólván egyedül tartotta el. Ebben a szerepben csak akkor következett be változás, amikor az angólok északamerikai gyapotültetvényeiket elvezették és Egyiptomot ezemelték ki világmonopóliumot élvező textiliparuk taplálására.

1

A mai Egyiptom 994.300 négyzetkilométer területével körülbelül kétszer akkora, mint Spanyolország, azonban csak a Nilus szűk völgye alkalmas mezőgazdasági megművelésre. A termékeny csík 15—20 kilométer szélességben és ezer kilométer hosszúságban húzódik a kopár sivatag két meredek lejtője között. Területe 35.168 négyzetkilométer, tehát megfelel Hollandia területének. Hollandia nem egészen 9 millió lakosával szemben azonban 16

millió embernek ad megélhetést. A népsűrűség tehát aránylag rendkívül nagy: egy négyzetkilométerre 460 ember esik. A legtermékenyebb vidékek népsűrűsége még ennél is nagyobb és a Nilus deltájában helyenkint eléri a 950-t is. A lakosság megélhetési forrása ósidők óta változatlanul a mezőgazdaság és még a földművelés módszerei is alig változnak. Az európai ember nyilván csodálkozással könyveli el, hogy ez a termékeny föld, mely ilyen szűk területen ennyi embernek ad kenyeret, jóformán sohasem lát esőt. A jó termés egyedüli feltétele a Nilus bő iszappal trágyázó áradása. Az egyiptomi földművelő évente háromszor arat. A tél folyamán babot, árpat és búzát vet; ez a vetés már áprilisban beéri az aratásra. Nyáron gyapotot és rizet, ősszel pedig kölest és tengerit arat.

2

Igy az ország legtöbb lakója valami képpen a mezőgazdaságból él: ha nem közvetlenül, mint földműves, vagy mezőgazdasági munkás, akkor legalább is mint mezőgazdasági termékeket fel dolgozó ipari alkalmazott. Egyiptom mezőgazdaság: termelvé-

nyei sorában az angol gazdasági nyomás következtében még mindig a gyapot áll az első helyen, bár a legutóbbi években a kormánynak sikerült elérnie a búza, tengeri, köles és rizs vetésterületének a gyapot rovására történő kiterjesztését. A fejlődést ezer hektárban kifejezve a következő összeállítás szemlélteti:

	1937	1939
Búza	575	608
Tengeri	629	650
Köles	134	173
Rizs	111	230

Ugyanezen idő alatt a gyapot vetésterülete 831.000 hektárról 683.000 hektárra esett vissza. Németországi szempontból ugyanis az egyiptomi kormány nem volt érdeke az ilyen kiterjedt gyapottermelés. Az egyiptomi gyapot legnagyobb része kivitelre került és csak 10 százaléka maradt az országban, ez azonban a szükségletnek csupán egy negyedét fedezte. Egyiptom így textilszükségletének túlnyomórészt behozatal útján volt kénytelen előteremteni, ami a létfenntartási költségeket szükségtelenül megrágrította. Egyiptomi szempontból a nagy gyapottermelés fenntartása helyett sokkal fontosabb volna, ha termelését maga dolgozhatná fel. Egyelőre azonban Egyiptom kivitelének harmnegyede még mindig a nyersgyapotra esik és az 1934 évi kerekén 80 százalékról 1939-ig csupán 74,3 százalékra csökkent.

3

Egyiptom ipara ma még jelentéktelen, de ez nem gazdasági, vagy természeti szükségszerűség. A Nilus elég víziergiát szolgáltatna a teljesítőképes ipar megteremtéséhez. A duzzasztógáták építéséhez azonban olyan tőkére volna szükség, melyet a lakosság egymaga nem tud előteremteni, ezenkívül pedig egyelőre a szükséges képzett munkaerő is hiányzik, mivel a lakosság felhőkből álló zöme a törtélelemelőtti időktől kezdve mezőgazdasági munkás és iparral még nem került érintkezésbe.

A textiliparon túlmenő nehézipar megteremtéséhez tehát Egyiptomban hiányzik a természetes feltételek, annál is inkább, mivel az országban vasa és szene sincsen. A mostani 15 millió lakosság szén-szükségletét magát is teljesen külföldről kell behozni. Nagyobb részét a vasútak emésztik fel. Szükség esetén kiegészítésül fel lehetne a kőszént is használni, melyből Egyiptom már jelentékeny mennyiségűt termel és saját szükségletek letudja fedezni. A hiányzó maradványokat Irakból olcsóbban lehet importálni, mint az ezelőtt főképp Angliából és Németországból szállított szenet.

Ezeknek a természetadta lehetőségeknek megvilágításában tehát Egyiptom közgazdasága a jövőben is első sorban a mezőgazdaságra kénytelen támaszkodni, de ez nem lehet az Egyiptom gazdasági jövőjének befűlítő megítélésére. Az ország szükségleteihez természetesen jobban alkalmazkodó mezőgazdaság, hála a Nilus völgye termékenységének, kivitelű földterületével mindig elég fedezetet tud nyújtani a hiányzó nehézipari termékek behozatalára, ezenkívül pedig Egyiptom a virágzó textilipar feltételeivel is rendelkezik. A most folyamatban lévő afrikai események nyomán várható átalakulás talán hozzásegíti majd Egyiptomot ehhez a közgazdasági átszerveződéshez. (MN)

Hirdessen a Magyar Lapokban

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 fél évre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

**KÁLLAY MINISZTERELNÖK BE-
 SZÉDE AZ OLASZ SAJTÓBAN.** Rómá-
 ból jelentik (MTI.) Az egész olasz sajtó
 hosszú cikkekben számol be a vitézek,
 tűzharcosok és nemzetvédelmi kereszte-
 sek együttes értekezletéről. Ismertetik
 Kállay miniszterelnöknek az értekezle-
 ten elmondott beszédét. A Corriera della
 Sera különös figyelmet szentel a minisz-
 terelnök beszédének, kiemelve a belső
 arcvonal biztonságának szűkelegességéről
 mondottakat.

**Felkérjük a város közönséget
 és leventefjúságát,** hogy a leventék
 olajcsatájával kapcsolatban bevetett
 földekben kárt ne tegyenek, illetve a
 kártokozókat a rendőrségnek adják át.
 Ha a napraforgó stb. fejét most letör-
 deljük, az ország szempontjából igen
 fontos olajcsatát elveszítjük. Mindannyiunk
 kötelessége, hogy a nagy fáradsággal
 elvégzett munka a célját elérje.

**HALÁLOS BALESET ÉRT ÖT SVÉD
 KATONT GYAKORLATOZÁS KÖZ-
 BEN.** Stockholmból jelentik (MTI.)
 A NTL. jelenti: A Svéd Távírási Iroda
 jelentése szerint a Karlsborg melletti
 Pampasi gyakorlóteremen egy páncélos ak-
 ció során történt halálos baleset érte
 öt svéd katonát.

**LÁTOGATÁST TETT DARLAN TEN-
 GERNAGYNÁL AZ ALCIRI FŐKOR-
 MÁNYZÓ.** Vichyből jelentik (MTI.) Az
 OFI jelenti: Az algiri főkormányzó tegnapi
 látogatást tett Darlan tengernagynál
 és több francia államférfiúnál.

**10 százalékkal emelték a bul-
 gáriai magánalkalmazottak fizet-
 ését.** Szofia. (MTI.) Az OFI jelenti:
 A bulgáriai magánalkalmazottak fizet-
 ését július 1-től számítva 10 százalékkal felemel-
 ték. Javítják a munkásság anyagi helyze-
 tét is.

**SPANYOL-PORTUGÁL KÖLCSÖ-
 NÖS BARÁTSÁGI LÁTOGATÁS.** Mad-
 ridből jelentik (MTI.) A Stefani Iroda
 jelenti: Spanyolország és Portugália kö-
 zött jelentős barátsági látogatás lesz a
 közeljövőben. Portugál tiszték és tiszt-
 jelölték utaznak Spanyolországba,
 hogy megtekintsék a katonai szempont-
 tól nevezetes központokat.

MANFRÉDI GÁSPÁR HALÁLA. Sú-
 tyos motorkecskészerencsétlenség történt
 Szatmáron az elmúlt napokban. Manfrédi
 Gáspár csütörtökön délután az Árpád-
 utcán hajtott végig motorkecskés-
 páriján, amikor egy székkel eltalálta
 a járat. Ugyanakkor befordult az Eötvös-
 utca felől egy Szabad István tulajdonát
 képező teherautó, melyet Grosz László
 gépkocsivezető hajtott. — amint a rend-
 őrségi nyomozás megállapította. — szabá-
 lytalanul. A karambol következtében
 Manfrédi Gáspár lezuhant a motorke-
 csképárról és súlyos sérüléseket szenvedett.
 Azonnal behállozták az Irgalmasrend
 kórházába. Az agyrázkódás, valamint a
 beállott tüdővízenyő következtében a
 beteg nagy fájdalmak közt meghalt. Az
 55 éves Manfrédi Gáspár halála az egész
 városban nagy részvételt váltott ki.

**ÚJABB ERŐSÍTÉSEK ÉRKEZTEK AZ
 AZÓRI SZIGETEKRE.** Londonból jelentik
 (MTI.) A NTL. jelenti: Az Azori szigetekre
 újabb portugál csapatok érkeztek, az ottani
 helyőrség megerősítésére.

**Kukoricaháncs és szalmafel-
 dolgozó tanfolyam.** Augusztus 12-én
 egyhónapos tanfolyam kezdődik az Orsolya-
 zárdában kukoricaháncs és szalmafonás
 elsajátítására. Heti 3 óra lesz este fél
 héttől fél nyolcig. A résztvevők anyagot
 kapnak. Jelentkezni augusztus 1-ig lehet az
 Orsolya zárdában.

Segédmotorosok figyelmébe! Motorkecskés-
 párok, varrógépek speciális javítását
 garanciával megkezdtem. Használt motorkecské-
 párt veszek és eladok
JAKAB műszerész Kossuth Lajos-utca 5. szám.
 Telefon: 23-30

HIGITJÁK A PÉNZT AZ ANGOLOK.
 Londonból jelentik (MTI.) Az OFI jelenti:
 A brit pénzügyminiszter az elő-
 házban bejelentette, hogy a kormány
 50 millió fonsterlinggel emeli a bank-
 jegyállományt.

1942 augusztus 3-án délután
 4 órakor a közönségi vésző és kender-
 áztató nyilvános árverésen bérbe-
 adatik Biharszentandrás község-
 házánál, hol a feltételek is megte-
 dhatók.

Öt évig bojkotálták a kispesti zsidók és szocdem tanácsosok a katolikus templomépítő akciót

„Nekünk nem kell templom” — mondták a szocdemek a város képviselőtestületének gyűlésein

A Pesti Ujság írja: Ujpesten a föld-
 birtok rendezése során új városrészek
 alakultak ki. Így alakult a közel tíz-
 ezer lelket számláló Kertváros is. En-
 nek az új városrészeknek katolikus hí-
 vej már öt évvel ezelőtt elhatározták,
 hogy templomot építenek. Dr. Csik
 József apátplébános ezt a törekvést
 anyagi áldozatok árán is támogatta.
 Egyben a templomépítéshez a város-
 tól százezer pengő támogatást is kértek.
 Abban az időben Ujpest város képviselő-
 testületének több mint nyolcvan
 százaléka zsidó és szociáldemokrata
 volt. Ezekután érthető volt, hogy a ké-
 relmet nem teljesítették. A szociál-
 demokraták részéről egyszerűen kijelent-
 tették, hogy: „nekünk nem kell

Korona Filmszínházban
HATOS FOGAT
 (A fantasztikus batár.) izgalmas vadnyugati történet.

**MEGLÁTOGATTA PAPENT AZ UJ
 BERLINI TÖRÖK NAGYKÖVET.** Is-
 tanbulból jelentik (MTI.) A NTL. je-
 lenti: Szaffid Arikán, az ujonnan kine-
 vezett berlini török nagykövet Thera-
 piában meglátogatta Papen német nagy-
 követet.

A Baross Szövetség közleménye

Felhívás a Baross Szövetség ruhá-
 zati szabóiparosaihoz, hogy Szövetség-
 ünkbe jelentkezzenek a katonaság
 részére szükséges ruhaneműk ver-
 senytárgyalást hirdető íveket át-
 venni, hogy mielőbb ajánlatukat meg-
 tehessek.

Nagy János s. k.
 ügyv.-elnök.

Meghalt Hantos Elemér egyetemi tanár

A Magyar Országos Tudósító je-
 lenti: Hantos Elemér dr. a pénzügyi
 jog nyilvános rendes tanára a buda-
 pesti Pázmány Péter Tudományegye-
 temen, szerdán 61 éves korában meg-
 halt.

Liceumokba és Leányliceumokba negyedik gimnáziumot vezettek is felvehető

A Magyar Távirati Iroda jelenti:
 A kultuszminiszter rendeletet adott
 ki, amely szerint a liceumok és leány-
 liceumok első osztályába a gimnázium,
 vagy polgári iskola negyedik
 osztályát elvégző olyan tanulók is
 felvehetőek, akik 18-ik életévüket ez-
 évben betöltik.

Szabályozták a ragasztott papírszákok forgalmát

A Magyar Távirati Iroda jelenti:
 A Budapesti Közlöny legközelebbi
 száma közli az iparügyi miniszter
 rendeletét a többretegű ragasztott pa-
 pírzsákok (natron-zsákok) forgalmá-
 nak szabályozása tárgyában.

Új vonatpár Nagyvárad és Kolozsvár között

A nagyváradai állomásfőnökség a
 következő értesítést küldte szerkesztőségünk-
 hoz:

Értesítjük a t. utazóközönsé-
 get, hogy a MÁV. igazgatósága f. évi
 augusztus hó 1-től kezdve Nagyvárad
 és Kolozsvár között új személyvonatpárt
 helyezett forgalomba.

Nagyvárad-Kolozsvár között:
 az 513 sz. vonat indul Nagyváradról
 19.42.

Kolozsvár-Nagyvárad között:
 517 sz. vonat érkezik Nagyváradra
 10.53.

Az állomásfőnökség.

Olvassa és terjessze a Magyar Lapok-at

Álvállalkozó mindenki, aki másnak vállalkozói tevékenységét saját személyével leplezi

Közigazgatási hatóságaink sok esetben
 már akkor megállapították a zsidóbúj-
 tatást, ha valamely keresztény vállalat-
 ban pusztán csak a zsidó tőke vett részt
 bíróságaink pedig több esetben arra az
 álláspontra helyezkedtek, hogy a zsidó-
 bújtatás esetének fennforgását csak ak-
 kor lehet megállapítani, ha a zsidótör-
 vény által tilalmazott egyén nemcsak
 tőkét ad, hanem az üzlet vezetésében és
 irányításában is részt vesz. A kereske-
 delmi minisztérium egy határozatával
 pedig arra az álláspontra helyezkedett,
 hogy az úgynevezett bújtatás fennforgá-
 sát csak egyes konkrét esetek kapcsán
 lehet megállapítani. A kérdés végleges

tisztázására most ült össze a kereske-
 delmi és iparkamara zsűrije és meg-
 hozta végső határozatát, amely így hang-
 zik:

„Álvállalkozó mindenki, aki másnak
 vállalkozói tevékenységét saját szemé-
 lyével leplezi. Ennek megfelelően a zsű-
 ri az üzleti tisztességbe ütköző tevé-
 kenységnek tekinti az álvállalkozó ma-
 gatartását az esetben is, ha másvalaki-
 nek az erkölcsi vagy törvényi rend által
 tiltott tevékenységét saját személyével,
 illetve üzleti magatartásával leplezi.”

SPORT

Nem engedi a Szövetség Pestre vinyi a NAC-Csepel kihívásos mérkőzést

(Budapest.) A Nagyvárad AC-Csepel kihívásos mérkőzéséről, melyet augusztus 9-én akart lejátszani a két egyet, Kovács Dezső dr. a következőképpen ismertette a Szent István Kupa-bizottság álláspontját:

— Megkérdeztem a Szent István Kupa csapatainak képviselőit és csak az egységes állásfoglalás után tiltakoztam a szövetségnél a mérkőzés engedélyezése ellen. Még ha csak a legkisebb versengést jelentené is a NAC-Csepel mérkőzés a Szent István Kupa számára, akkor is tiltakozni kellett ellene elvi okokból. A NAC-Csepel mérkőzést megrendezhetik Nagyváradon, vagy Csepelen. Ez ellen senkinek sem lehet kifogása. A mérkőzést azonban idehozni a mi nyakunkra és a mi közönségünk zsebére számolni, ezt a budapesti egyet nem engedhetik.

A szövetség csatlakozott a kupabizottság álláspontjához és egyelőre nem engedélyezte az augusztus 9-re tervezett mérkőzést.

RÁDIÓ

Péntek, július 31.

- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Sovinszky László szalouzenekara.
- 11 Liszt Ferenc halálának 56. évfordulóján.
- 12.10 Szórakoztató zene.
- 13.30 Honvédeink üzennek.
- 14 A Szent István 3. honvédegylet zenekara.
- 15.20 Wilhelm Backhaus Brahsműveket zongorázik.
- 16.15 Egészségügyi szolgálat a mozgósított hadseregben.
- 17.15 „Nagyanyó táncrendje.”
- 18.15 Német hallgatónknak.
- 18.25 Korényi Aladár cigányzenekara.
- 18.50 Sportközlemények.
- 19.20 „Petőfi napja.”
- 19.55 Táncczene.
- 20.50 „Ahol gyermek voltam.”
- 21.10 A Mária Terézia I honvédegylet zenekara.
- 22.10 „Üzen az otthon.”
- 23.25 Táncczene.

BUDAPEST II.

- 18.55 Korényi Aladár cigányzenekara muzsikál.
- 19.45 Uhrner Ferenc citeraszámai.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Göllerich Gizella Liszt-műveket zongorázik.
- 20.50 Hegedűs Miklós hegedül.
- 21.20 „Az életkor kerülgetése”. Előadás
- 22.10—23 Melles Béla zenekara.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Fejenként 50 kilogramm, holdanként 25 kilogramm kölest tarthat meg a termelő

Szabályozták az 1942-es termésű köles felhasználását

A Magyar Tudósító jelenti: A közellátási miniszter rendeletet adott ki az 1942. évi termésű köles cséplésére, számbavételére és felhasználására. Eszerint a termelő az 1942. évi köles termésének meghatározott háztartási és gazdasági szükségletnek mértékét meghaladó készletet a HOMBÁR-nak köteles beszállítani. A termelő háztartási szükséglete címén a háztartáshoz tartozó minden személy után 50 kilogramm kölest tarthat vissza. A beszállításnak a cséplés befejezésétől számított 15 nap alatt meg kell történni. A községi eljárás köteles ellenőrizni a beszállítandó köles eladását. Ha a termelő felszólításra sem szolgáltatja be a kölest, be kell jelenteni a főszoftgábirónak, vagy városban a polgármesternek. Abban az esetben, ha ekkor sem tesz eleget a felszólításnak, a hatóságok a kölest lefoglalhatják és az eladó iránt — a szükséghez képest — karhatalom igénybevétele-ről is intézkedhetnek.

Férfi ruhákat használtak, **MOLNÁR** használtruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

Kérni kell a polgármestertől a ki nem jelölt vaskereskedők készletének zárolását

A Magyar Tudósító jelenti: A vaskereskedői kijelölésekről szóló rendelettel kapcsolatban felmerült a probléma, hogy az árúellátásból kizárt vaskereskedők augusztus 26-a után árusíthatnak-e fogyasztók részére vasárakat és cipőkellékeket. A miniszteri rendelet tudvalevően 60 napos türelmi időt irt elő, amely alatt ezek a ki nem jelölt kereskedők árut vásárolhatnak. Arról azonban ebben a rendelkezésben nem történt intézkedés, hogy a raktáron maradt áruk meddig árusíthatók a fogyasztóknak. A hatvan napos türelmi idő augusztus 20-án jár le. A kereskedelmi érdekvépviselet értesítése szerint mindaddig, amíg a minisztérium, illetve a törvényhatóság első tisztviselője igénylő kérelem alapján el nem rendeli az árúellátásból kizárt vaskereskedők árukészletének leltározását és zárolását, addig a ki nem jelölt vaskereskedő a 60 napos határidő után is szabadon árusíthatja készletét. Mivel a nagyváradai kijelölt magyar vaskereskedők feltétlenül számítanak a ki nem jelölt zsidók gazdag árukészletére, értesüléseink szerint számos igénylőkérletet nyújtanak be a polgármesterhez, úgy hogy augusztus 20-án a ki nem jelölt kereskedők készletét az egész városban zárolni fogják. Ez a zárolás és az ezt követő igénylés lehetővé teszi, hogy a magyar vásárló közönség magyar kereskedőnél minden árut kielégítő választékban találjon meg.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor**, Széchenyi tér 6. órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása

Megtörténtek tankönyvkereskedői kijelölések

A Magyar Tudósító jelenti: Most jelent meg a kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter rendelete a tankönyvkereskedők kijelölése ügyében. Ezzel kapcsolatban a miniszter leiratot intézett valamennyi kereskedelmi és iparkamarához, amelyben közli, hogy a rendelet értelmében a kereskedők (kiadók és bizományosok) tankönyveket kizárólag olyan kereskedőknek szolgáltathatnak ki, akinek neve a hivatalos névjegyzékben szerepel. A névjegyzéket, valamint a névjegyzékben beálló változásokat a kereskedelmi minisztérium hivatalos lapjában, a Közgazdasági Értesítőben fogja a szükséghez képest rövidebb, vagy hosszabb időnkint közzétenni. Az első névjegyzék a Közgazdasági Értesítő július 26-i számában már meg is jelent. A minisztérium hivatalos lapjának első névjegyzéke vármegegyenként és városonként, illetve községeként felsorolva közli azoknak a nevét, akiket tankönyvkereskedőknek jelölték ki.

Előnyben kell részesíteni a hadbavonult kereskedőket az árúelosztásnál

A közellátásügyi miniszter leiratot intézett a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarához a hadbavonult kereskedők árúellátása ügyében. A leirat hangsúlyozza, hogy a miniszter a maga részéről a jövőben nem tartja indokoltnak, hogy a Nemzeti Önállósítási Alaphól kölcsönben részesült és a már régebben tevékenykedő keresztény kereskedők között különbséget tegyenek az árúellátás tekintetében, hanem a keresztény kereskedők közül csupán a hadbavonultakat kell előnyben részesíteni, tekintet nélkül arra, hogy az illető a Nemzeti Önállósítási Alaphól részesült-e támogatásban, vagy sem.

APRÓHIRDETÉSEK

Oktatás

Okleveles tanár vállalja 1—2 magán, és pótvizsgások előkészítését. Beóthy Ödön utca 42. 727

Lakás

GYÜMÖLCSÖS kertés háromszobás komfortos önálló utcai villa lakásomat elcserelném központi fekvésű, háromszobás utcai komfortos lakással. Telefon 26-93. 801

Központban elegánsan buterozott szoba kiadó. Címeket „Pontos fizető” jellegére a kiadóba kérünk. 758

Különbejárati üres szobát központban vagy központhoz közel keres tiszt. viselő. Címét a kiadóba kér. 760

Adás-vétel

Jókarban lévő használt perzsa átvető szőnyeget, modern garderozszejkényt keresek. Cím a kiadóban. 788

PETREZELYEMLEVELET és zellerlevelet vásárol a Vegyi és Élelmiszeripari r. t., Nagyvárad, Árvos Pál utca 2—6.

Különféle

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, butorból, felelősséggel irtja, Paragáz szolgálat. Szigligeti-utca 7. szám. Telefon: 21—96. 664

KUTASÓT keres Czira kertészet.

Kölesön kapható, épületjavítási, mezőgazdasági beruházási célokra, Hítel, szövetkezetnél, Gróf Bethlen István-u. 6. szám. 745

Allást kezes

Borbélysegédet állandó munkára felvezek. Főrizs, Teleki-utca 9.

DÉLVIDÉKI bevezetett utazó öskeresztény keres képviselőket Délvidék részére. Mészáros Miklós, Bojmok, Bácska. 805

Allást nyel

KERESZTÉNY tisztviselőnt felvesz a „Musica” cég. Rákóczi-út 11. 803

A honvéd csapatkórház fogászati rendelője megfelelő gyakorlattal rendelkező, négy középiskolát végzett asszisztensnőt keres. Személyes jelentkezés sürgősen a rendelő vezetőjénél, d. e. 10—11 óra között. 800

Gyakorlott gyors- és gépirónót alkalmazok. Dr. Bozsódi ügyvéd, Pável-utca 19. 794

Öskeresztény tisztviselőt, lehetőleg termény- és liszt szakmából, aki üzleti adminisztráció minden ágában jártas, hosszabb gyakorlatra van, felveszek. Csiba Lajos, Bémer-tér 4. 798

Mindenes szakácsnőt jó bizonyítványokkal, aki kis háztartást önállóan vezet, augusztus 1-re felveszek. Beóthy Adorné, Bémer-tér 4. I. 797

Keresünk azonnali belépésre állandó cipőgyári munkára gépi überhoozó, gépzívó, sarokszelő és snitt, frizáló munkásokat, Carmen cipőgyár.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

76- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc,
a Szent László-nyomda Rt.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. környorgépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 3. szán.